

תוכנית הקורס ורשימת קריאה לקורס

סמסטר 0 שנה 2022

בית ספר: בית ספר ברוך איבצ'ר לפסיכולוגיה M.A.

סדנה מחקרית: חקר תהליכי ההורות וההתפתחות בגיל ינקות

מרצים/ות:

ד"ר טל פרנקל tahl.frenkel@runi.ac.il

מספר הקורס:	80054	סוג הקורס:	סדנה	שעות שבועיות:	4	נקודות זכות:	4
דרישות הקורס:	עבודה מסכמת	קוד קבוצה:	220800541	שפת לימוד:	עברית		

נושאי הקורס

יחידת המחקר של המכון לגיל ינקות עוסקת במיפוי המנגנונים דרכם הסביבה הטיפולית המוקדמת מעצבת את ההתפתחות המוחית, רגשית וחברתית של התינוק. המחקר בוחן הן אוכלוסיות נורמטיביות והן אוכלוסיות בהן הקשר הורה-תינוק נמצא בסיכון (דוגמת פסיכופתולוגיה לאחר לידה). ממצאי המחקר מהווים בסיס אמפירי הנועד לתרגום לעבודה יישומית בשטח, לקביעת מדיניות לקידום ההתפתחות בגיל הינקות, ופיתוח כלים לאיתור מוקדם, טיפול ומניעה בתקופת ההריון והלידה.

במעבדה מספר מחקרים (חלקם מחקרי אורך שעוקבים אחר ההתפתחות מהינקות ועד לשנות הילדות המוקדמת - כולל גם בחינת ההתמודדות כיום עם מגפת הקורונה). המחקרים נועדו לאפיין את התנאים הסביבתיים שמאפשרים את ההתפתחות האופטימלית ואת בניית החוסן של התינוק לאורך זמן.

המחקר עושה שימוש במתודולוגיות מולטי-דיסציפלינריות כגון בחינת הפעילות המוחית האלקטרו-פיזיולוגית של תינוקות והורים, ניתוח של אינטראקציות הורה-תינוק בתצפית התנהגותית, ניתוח התנהגות של תינוקות לאפיין יכולות של ויסות רגשי וטמפרמנט, מטלות מחשב להערכת יכולות תפקודים ניהוליים של הורים, עריכת ראיונות, ושימוש במדדי דיווח עצמי.

מטרות הקורס

מטרת הסדנה היא לאפשר היכרות מעמיקה והתנסות מעשית עם עולם המחקר ההתפתחותי. סטודנטים יוכלו להשתלב במחקרים הקיימים (שימוש בנתונים קיימים ו/או אפשרות להשתלב בתכנון וביצוע מחקרי המשך).

במהלך שנת הלימודים מצופה מהסטודנטים לרכוש את המיומנויות הבאות:

(1) לקרוא מאמרים ולגבש שאלת מחקר - לצורך גיבוש שאלת המחקר יהיה על הסטודנטים לקרוא מאמרים מדעיים בתחום העניין, וזאת על מנת למפות את מצב הידע הקיים ולהעלות שאלת מחקר חדשנית התורמת לגוף הידע הקיים.

(2) לנסח השערות מחקר - מתוך ההיכרות עם הספרות, יהיה על הסטודנטים לשער השערות.

(3) לתכנן מערך מחקר לבחינת השאלו שגובשו.

(4) לרכוש מיומנויות לכתיבה אקדמית - לאחר גיבוש שאלת/השערות המחקר, ותכנון מערך המחקר - יהיה על הסטודנטים לנסח את הדברים בכתב ולהגיש למרצה הצעת מחקר מקוצרת (בהתאם להנחיות שיינתנו). לאחר קבלת אישור על המחקר המוצע, יהיה על הסטודנטים לכתוב את הצעת המחקר המורחבת אותה יש להגיש לראש התכנית הקלינית בסיום השנה. ההצעה המורחבת כוללת פרק מבוא בו תוצג סקירת ספרות מעמיקה, רציונל המחקר המוצע והצגת מטרות, שאלות והשערות המחקר. כמו כן, יכתבו את פרק השיטה בו יוצג מערך המחקר והכלים בהם ייעשה שימוש לבחינת שאלות המחקר.

(5) להציג מול קהל - סטודנטים ירכשו ניסיון בהצגת מחקר מדעי מול קהל. במהלך שנת הלימודים סטודנטים יידרשו להציג את עבודתם מול חברי הכיתה כפי שמקובל בכנסים מדעיים.

במפגשים הראשונים ינתן הסבר מקיף על הקורס ותהליך העבודה. הסטודנטים ילמדו רקע תיאורטי ומחקרי כללי רלוונטי לסיוגיות הנחקרו במעבדה.

בהמשך הסמסטר - ההנחיה תהיה פרטנית. תיערכנה פגישות אישיות קבועות עם המרצה/חוקרת מצוות המעבדה בתדירות של פעם בשבוע .

- נדרשת השתתפות בפגישות ההנחיה במועד שנקבע
- הכנה רצינית ומעמיקה לקראת פגישת ההנחיה בהתאם למה שסוכם עם המנחה (למשל קריאת ספרות רלוונטית והכנת שאלות ממוקדות)
- לקיחת אחריות מלאה על המחקר ועמידה בלוחות זמנים שנקבעו עם המנחה.

מבנה ציון הקורס

העבודה לאורך הקורס תעשה ע"י כל סטודנט בנפרד ותלווה באופן צמוד ע"י המרצה וצוות המעבדה.

הסמנר היה בנוי מ:

(1) הרצאות מבוא - יתקיימו במפגשים הראשונים של הסמסטר

(2) פגישות הנחיה אישיות - הסטודנט יידרש לקיים פגישות אישיות סדורות עם המרצה/צוות בכיר

במעבדת המחקר. במהלך פגישות אלה נדון בהתקדמות הפרויקט ושאלות שעלו במהלכו. הסטודנט מצופה **להגיע מוכן לפגישות** ולקדם את העבודה מפגישה לפגישה. טיטות של החלקים השונים של הצעת המחקר תיבדקנה במהלך שנת הלימודים. על הסטודנט להקפיד לעמוד בלוחות הזמנים ולהגיש את הטיטות הללו במועד שנקבע. איחור בהגשה יגרוור פגיעה בציון.

3) במהלך השנה יערכו מספר שיעורים פרונטליים בהם ילמדו הסטודנטים איך לכתוב את הפרקים הרלוונטיים של הצעת המחקר (פרק המבוא, פרק השיטה).

4) שיעורים בהם הסטודנטים יציגו את ההתקדמות שלהם ליתר הקבוצה - תוך הכנת מצגות והרצאות קצרות.

כל הפגישות האישיות והקבוצתיות יתקיימו בחלון הזמן שיועד לקורס במערכת.

בסוף השנה, כל סטודנט יכתוב הצעת מחקר הבנויה מפרק מבוא (כולל השערות בסופו), שיטה (כולל נבדקים, הליך וכלים). על העבודה להיות כתובה בהתאם לכללי הכתיבה של-ובהתאם APA Style להנחיות המופיעות באתר בית הספר

לסטודנטים במסלול מחקרי (מסלול א' עם תזה) יומלץ להשתמש בסמינר כבסיס לעבודת התזה שלהם ולהצעת התיזה שתוגש בתחילת השנה השנייה, תוך איסוף וניתוח נתונים נוספים למחקר וכתובת התזה במהלך שנה ב' בהנחיית מרצה הסמינר. לסטודנטים במסלול בלי תזה (מסלול ב') יומלץ להשתמש בסמינר כבסיס לעבודת גמר שלהם, תוך הרחבת המבוא התיאורטי של הסמינר, העמקת האינטגרציה בין המחקר לפרקטיקה הקלינית וכתובת עבודת הגמר במהלך שנה ב' בהנחיית מרצה הסמינר.

מטלות/דרישות:

- 1) נוכחות חובה בכל הפגישות בכתה וכן בפגישות האישיות עם המרצה
 - 2) ביצוע כל המטלות עליהן סוכם במסגרת פגישות ההנחיה - עמידה בלוחות הזמנים שנקבעו עם המרצה.
 - 3) כתיבת הצעת מחקר על בסיס קריאת החומר ובהתאם להנחיה האישית והקבוצתית.
- 3) הצגות בכיתה

מבנה ציון:

- 1) 70% - הצעת מחקר והצגות בכיתה
- 2) 30% - השתתפות רצינית בפגישות ההנחיה האישיות, הכנה לקריאת הפגישות, עמידה בלוחות הזמנים וביצוע המטלות מידי שבוע כפי שהוגדרו ותואמו עם המרצה.

רשימת קריאה

כל סטודנט יופנה לחומר קריאה רלוונטי בהתאם לשאלת המחקר אותה יגבש.